

TRANSFORMACJE 65 LAT ARCHEOLOGII NA UNIWERSYTECIE MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU

ZAKŁAD PREHISTORII (1946-1952)

KATEDRA ARCHEOLOGII POLSKIEJ I POWSZECHNEJ (1952-1976)

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOGRAFII (1976-1994)

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII (1994-2003)

INSTYTUT ARCHEOLOGII (od 2003 roku)

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOGRAFII (w latach 1976-1985)

ZAKŁAD ARCHEOLOGII

ZAKŁAD ETNOGRAFII

Pracownia Badań Średniowiecznej Architektury Murowanej (1983-1985)

Pracownia Archeologii Podwodnej (1982-1985)

Pracownia Dziejów Szkoła (od 1982 r.)

Pracownia Konserwacji i Dokumentacji Zabytków (od 1982 r.)

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOGRAFII (od 1985 roku)

Zakład Prahistorii (1985-2003)

ZAKŁAD ETNOGRAFII (1976-1994)

w 2003 roku przekształcono w:

ZAKŁAD ETNOLOGII (1994-2003)

Zakład Starzeń i Środkowej Epoki Kamienia
Zakład Młodszej Epoki Kamienia
Zakład Epok Brązu i Żelaza

Zakład Archeologii Średniowiecza i Czasów Nowożytnych (1985-2008)

w 2008 roku przekształcono w:

Zakład Archeologii Wczesnego Średniowiecza
Zakład Archeologii Późnego Średniowiecza i Czasów Nowożytnych

Zakład Archeologii Architektury (od 1985 roku)
powstał jako kontynuacja
Pracowni Badań Średniowiecznej Architektury Murowanej

Zakład Archeologii Podwodnej (od 1985 roku)
powstał jako kontynuacja Pracowni Archeologii Podwodnej

Zakład Historii Uzbrojenia (od 1991 roku)

Zakład Archeologii Antycznej (od 1995 roku)

Pracownia Dziejów Szkoła (od 1982 roku)

Pracownia Dokumentacji i Konserwacji (od 1982 roku)

Pracownia Rekonstrukcji Środowiska Geograficznego (1985-1991)

Pracownia Rekonstrukcji Środowiska Geograficznego (1985-1991)
od 1991 roku przekształcono w:

Pracownia Rekonstrukcji Środowiska Przyrodniczego

Pracownia Dendrochronologiczna (1985-1989)

Pracownia Metod Komputerowych (od 2003 roku)

Pracownia Traseologiczna (od 2008 roku)

KATEDRA ARCHEOLOGII KLASYCZNEJ (1945-1951)

Kierownicy:

prof. dr Kazimierz Bulas (1945-1949)
prof. dr Rajmund Goskowski (1949-1951)

Zakończyła swe istnienie z powodu wyjazdu Kazimierza Bulasa do Włoch oraz w związku z wymuszonym przez Ministerstwo Szkół Wyższych i Nauki przejściem Rajmunda Gostkowskiego na emeryturę, będące skutkiem jego trzymiesięcznego pobytu w areszcie Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego

BIBLIOTEKA

Kierownicy:

mgr Regina Czmiel (1976-1979)
mgr Genowefa Ptasiak (1979-1995)
mgr Anna Peszyska (1995-1997)
mgr Anna Jastrzębska (od 1998)

Pracownicy:

mgr Ewa Bokinić (1986-1988)
mgr Sylwia Kutba (od 2001)

Genowefa Ptasiak

Sylwia Kutba

Zalążek dzisiejszej biblioteki IAE, na której składają się dwa oddziały księgozbioru: archeologiczny i etnograficzny, powstał już w 1946 r. wraz z powołaniem Zakładu Prehistorii i Katedry Etnografii i Etnologii.

Bibliotekę Zakładu Prehistorii zgromadził jej pierwszy kierownik prof. Roman Jakimowicz w liczbie 770 pozycji inwentarza. Zespół księgozbioru, powiększony w następnych latach do 798 woluminów, był jeszcze zbyt skromny na to, aby mógł zaspokoić potrzeby dydaktyczne i naukowe katedry. W końcu roku 1945 organizacja biblioteki i zbiorów etnograficznych zajął się dr Maria Znamierska-Pittlerowa, dzięki której w 1955 r. księgozbiór liczył już około 1000 dzieł polskich i obcych.

Od roku 1976, kiedy powstał Instytut Archeologii, widac wzmożony rozwój księgozbiorów, który w głównej mierze opierał się na planowych zakupach książek i czasopism oraz darach przekazywanych z dubletów Biblioteki Głównej UMK i innych instytucji naukowych. Zaczęto także nawiązywać wymianę międzybiblioteczną z ośrodkami naukowymi w kraju i zagranicą. W 1980 r. księgozbiór archeologiczny liczył już około 4.200, a zbiór etnograficzny około 7.500 woluminów, zaś obecnie obydwa zbioru, uzupełnione o księgozbiór Zakładu Archeologii Antycznej liczą łącznie około 35 000 woluminów.

Tematykę księgozbiorów określiła specyficzna, interdyscyplinarna działalność naukowo-badawcza Instytutu. Dotychczasową literaturę, dotyczącą archeologii i etnografii Polski, wzbogaciły publikacje z zakresu zainteresowań nowopolskich pracowni i zakładów. Istotną część zbiorów bibliotecznych Instytutu stanowią także materiały kartograficzne i audiowizualne. Nie można również pominąć podstawowych dla każdej biblioteki humanistycznej zbiorów encyklopedycznych, słownikowych i alfabetycznych.

SEKRETARIAT

Wanda Godzińska

Alina Sosnowska

Jolanta Dukowska

Wanda Godzińska została zatrudniona w Instytucie Archeologii i Etnografii w 1979 roku. Stworzyła sekretariat jako komisję administracyjną i „secret” Instytutu. Jest specjalistką w pełnym zakresie administracji Instytutu, prowadzi przede wszystkim sprawy organizacyjne, pracowniowe, studia doktorskie, granty UMK dotyczące współpracy z zagranicą i kancelarię. Jej motto jest: „Dobro Uczelni (i Instytutu) na pierwszym miejscu”.

Alina Sosnowska została zatrudniona w Instytucie Archeologii i Etnografii w roku 1989. W Pracowni Konserwacji i Dokumentacji Zabytków rysunkową dokumentacją obiektów archeologicznych oraz ich konserwacją zajmowała się do 2008 r., kiedy to powierzono jej stanowisko specjalisty - pracownika administracji. W zakresie jej obowiązków wchodziły sprawy administracyjne i prace biurowe służące realizacji zadań dydaktycznych Instytutu.

Jolanta Dukowska została zatrudniona w Instytucie Archeologii i Etnologii 1.01.2000 r. Z wykształcenia jest archeologiem. Zajmuje się przede wszystkim prowadzeniem spraw finansowo-księgowych Instytutu. Od 12 kwietnia 2011 r. pełni funkcję Kierownika Zespołu Administracyjno-Gospodarczego Instytutu Archeologii. „Praca w sekretariacie czyli wyzwanie, elastyczność, wszechstronność”.

Właśnie mija 65 lat od czasu, kiedy wraz z powstaniem Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, powołano Zakład Prehistorii, stanowiący w sensie instytucjonalnym, zaczątek Instytutu Archeologii istniejącego obecnie w strukturze Wydziału Nauk Historycznych. Rocznicą ta stanowi dobrą okazję do podsumowania dorobku naukowego i dydaktycznego naszej placówki oraz oceny kierunków, zachodzących przez lata, jej przekształceń organizacyjno-strukturalnych, odzwierciedlających szersze trendy w podejściu metodologiczno-filozoficznym do archeologii jako jednej z dyscyplin nauk społeczno-humanistycznych. Przeszliśmy długą drogę od momentu, kiedy jednoosobowy Zakład prof. Romana Jakimowicza, uważanego dziś za twórcę toruńskiej archeologii akademickiej, otrzymał niewielkie pomieszczenie w Collegium Maius, do czasów obecnych, gdy mamy do czynienia z rozbudowanym strukturalnie Instytutem Archeologii, mieszczącym się przy ul. Sosna Bydgoska 44/48, składającym się z ośmiu zakładów i sześciu pracowni, dysponującym nowoczesnym kompleksem budynków i aparaturą przystosowaną do prowadzenia wyspecjalizowanych badań archeologiczno-konserwatorskich. Dzisiejsza pozycja Instytutu w Polsce i Europie to efekt działalności naukowo-dydaktycznej i organizacyjnej, zatrudnianych przez lata w naszej placówce, zarówno archeologów, jak i przedstawicieli wielu innych dyscyplin badawczych.

Warto dodać, że obecny potencjał Instytutu, widoczny w jego stosunkowo dobrej infrastrukturze, wypracowany został głównie w wyniku badań autostradowych prowadzonych przez naszych pracowników w latach 1998-2008.

Niniejsza wystawa, na którą Państwa serdecznie zapraszam, ilustrująca historię naszej placówki, uświadamia nam jaką drogę dotąd przeszliśmy, w którym punkcie rozwoju jesteśmy i w jakim kierunku zmierzamy.

Wojciech Chudziak
Wojciech Chudziak
Dyrektor Instytutu Archeologii

scenariusz wystawy: Ewa Bokinić
aranżacja plastyczna wystawy: Tomasz Pietrzyk

*It takes all the running you can do, to keep in the same place.
If you want to get somewhere else, you must run at least twice as fast as that!*

J. Carroll, Alice's Adventures in Wonderland,
London 1865